

รายงานแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

.....

ชื่อผลงาน รูปแบบการบริหาร OXA Model พัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ โดยใช้พื้นที่เป็นฐาน

ผู้เสนอผลงาน นางสุพล ครองยุติ

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทย์ฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

หน่วยงาน โรงเรียนบ้านขามป้อม อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

๑. ความเป็นมาและความสำคัญ

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยเฉพาะในรายวิชาภาษาไทยซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ และเป็นพื้นฐานในการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ โรงเรียนบ้านขามป้อมตระหนักถึงบทบาทนี้อย่างยิ่ง จึงมุ่งมั่นพัฒนารูปแบบการบริหารพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน จากการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่านักเรียนมีผลการเรียนภาษาไทยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โดยเฉพาะในด้านการอ่านออก เขียนได้ ขาดการคิดวิเคราะห์ และการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ อีกทั้งครูยังขาดแผนการสอนที่ใช้จัดการเรียน การสอน แนว Active Learning อย่างแท้จริง รวมถึงข้อจำกัดด้านทรัพยากรครู สื่อ และการมีส่วนร่วมของชุมชน

โรงเรียนได้นำหลักการบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน (Area-Based Management) ผสานกับการศึกษาแนวคิดการบริหารคุณภาพผู้เรียนจึงนำรูปแบบ OXA Model มาออกแบบเป็นระบบพัฒนาผู้เรียนทั้งระบบ โดยเน้นการวิเคราะห์ปัญหา วางแผนเป็นระบบ พัฒนครูให้มีคุณภาพ ส่งเสริมกิจกรรมเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และเชื่อมโยงการมีส่วนร่วมของชุมชน

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อพัฒนาระบบการบริหารโดยใช้พื้นที่เป็นฐานสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- ๒.๒ เพื่อส่งเสริมครูให้มีมาตรฐานตามวิชาชีพ
- ๒.๓ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตร
- ๒.๔ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างเครือข่ายในสถานศึกษาต้นแบบ

๓. เป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ครู จำนวน ๖ คน นักเรียนปีการศึกษา ๒๕๖๘ โรงเรียนบ้านขามป้อม จำนวน ๗๑ คน

๓.๑ เป้าหมายเชิงคุณภาพ

๑. พัฒนาระบบการบริหารโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน
๒. ส่งเสริมให้ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning
๓. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตร

๓.๒ เป้าหมายเชิงปริมาณ

๑. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์รายวิชาภาษาไทยระดับดี ค่าเฉลี่ยร้อยละ ๘๐
๒. ครูร้อยละ ๘๐ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แนว Active Learning

๓. ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในรายวิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓

๔. ขั้นตอนการดำเนินงาน (OXA Model)

ขั้นที่ ๑: Plan (วางแผน)

- คัดกรองนักเรียนด้วยแบบประเมินมาตรฐาน RT
- วิเคราะห์จำแนกนักเรียนเป็น ๓ กลุ่ม: กลุ่มเร่งด่วน / ปานกลาง / ความสามารถสูง
- วิเคราะห์ศักยภาพครูและความต้องการจำเป็น
- วางแผนกิจกรรมส่งเสริมที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม
- จัดเตรียมสื่อ นวัตกรรม และคู่มือการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๒: Do (ดำเนินการ)

- จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง
- เสริมกิจกรรมรายบุคคลและกลุ่มหลังเลิกเรียน โดยใช้กลุ่ม LINE และครอบครัวมีส่วนร่วม
- นิเทศ ติดตามระดับโรงเรียนและระดับชั้นเรียน
- ส่งเสริมการติดตามนักเรียนจากผู้ปกครอง ผ่านกิจกรรมที่บ้าน

ขั้นที่ ๓: Assess (ประเมินผล)

- ประเมินผลก่อน-ระหว่าง-หลังเรียนรายบุคคล
- เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเพื่อพัฒนาการ
- สรุปผลวิเคราะห์ โดยใช้แบบรายงานกลุ่มสาระ
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนวิชาชีพ PLC
- รายงานผลต่อสำนักงานเขตเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๕. ผลการดำเนินงาน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

ด้านผู้เรียน

- นักเรียนอ่านออกเขียนได้เพิ่มขึ้น
- มีทักษะคิดวิเคราะห์และสื่อสารดีขึ้น
- มีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้ภาษาไทย

ด้านครู

- ครูพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้อย่างเหมาะสม
- มีแผนการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมที่สอดคล้องกับผู้เรียน
- มีความตื่นตัวในการร่วม PLC และวิจัยในชั้นเรียน

ด้านโรงเรียน

- บรรยากาศของโรงเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้มากขึ้น
- ระบบติดตามประเมินผลมีประสิทธิภาพ
- เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่าย

ด้านชุมชน

- ผู้ปกครองมีบทบาทสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน
- เกิดความร่วมมือในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้จากท้องถิ่น

- สร้างความภาคภูมิใจร่วมกันในความสำเร็จของลูกหลาน

๖. บทเรียนที่ได้รับ

๑. โรงเรียนขนาดเล็กสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ หากมีระบบบริหารที่ยืดหยุ่นและตอบสนองบริบท
๒. ความร่วมมือระหว่างครู ชุมชน และผู้ปกครอง คือหัวใจสำคัญในการสร้างผลสัมฤทธิ์
๓. การใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์เพื่อจำแนกกลุ่มผู้เรียน ช่วยให้การจัดกิจกรรมมีประสิทธิภาพ
๔. การนิเทศภายในอย่างต่อเนื่องช่วยส่งเสริมคุณภาพครูอย่างยั่งยืน
๕. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู (PLC) ช่วยพัฒนาความรู้และขวัญกำลังใจของบุคลากร

๗. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน
๒. การพัฒนาครูให้เป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้อย่างแท้จริง
๓. การนำแนวคิด OXA Model มาสังเคราะห์ให้เกิดรูปธรรม
๔. การมีเครื่องมือคัดกรองและติดตามที่ชัดเจน
๕. การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากผู้บริหารและเขตพื้นที่การศึกษา